

Resum de les opinions del Grup de Lectura en la trobada del 21 de juny de 2010 sobre L'INICI DEL CAPVESPRE, de Júlia Costa:

Aquesta vegada el nostre Grup de Lectura tenia ocasió de comentar un llibre d'una dels seus components, amb la qual cosa les distàncies curtes estaven assegurades. Cal dir que el llibre de Júlia Costa va aconseguir l'aprovació general i va suscitar un interès elevat entre els assistents a la trobada. De principi es va dir que l'exposició del text et manté atrapat i en tot moment vols saber què passarà. Es va considerar també un bon retrat de la ciutat de Barcelona, especialment del Poble-sec i dels barris de la muntanya de Montjuïc, tot i que potser es va trobar a faltar una mica més d'ambientació en l'entorn de les barraques on es cria en Pep Martínez Baltà, el protagonista.

Se li va demanar a l'autora fins a quin punt l'obra era autobiogràfica i es va elogiar la identificació que algunes lectores vinculades a l'ensenyament van sentir en els fragments on es parla de l'Escola Normal i dels estudis de Magisteri dels anys seixanta i setanta, època que es va trobar molt ben descrita, amb la clara voluntat de l'autora de fer-ne un retrat fidel més que no pas una crítica. Es va valorar molt que el text reflectís la història de la quotidianitat, que es fes esment que a les barraques de Montjuïc també hi vivien catalans, detall que de vegades s'ha obviat interessadament, i alguns lectors van trobar en l'obra de Júlia Costa pinzellades de l'estil de dos grans mestres: Mercè Rodoreda i Juan Marsé.

Es va elogiar també l'estructura de l'obra, que tot i ser complicada, ja que salta constantment en el temps i entrellaça les històries de diferents i nombrosos personatges, mai no permet que el lector es perdi, ans al contrari. Un altre detall favorable és que, tot i saber de bon començament la resolució de gran part dels fets, l'obra manté viu l'interès fins al final, el qual, com tota l'obra, no és precipitat i manté el to plàcid general de la narració. Es va parlar també de talent literari pel que fa a la resolució dels capítols, i de la circumstància que uns fets normals i corrents esdevinguin material perfectament novel·lable gràcies a la bona literatura de la Júlia. El títol de l'obra també es va considerar ben trobat i definidor de l'ambient i el to de la novel·la.

Formalment, hi ha en l'obra un intent clar de recuperació del llenguatge popular, del català genuí de Barcelona; la narració es va considerar molt correcta i la prosa va ser qualificada de musical i se'n va elogiar la bona puntuació.

Per a molts membres del Grup l'interès més gran de la novel·la va raure en els seus personatges, els seus sentiments, les seves accions i la seva evolució i interrelació al llarg de l'obra. Es va comentar que alguns semblaven persones incapaces de ser felices, imbuïdes d'un to trist, conformista, amb la clara excepció de Nita Baltà, un dels pocs personatges amb empena decidida i amb actitud positiva davant les dificultats de la vida. Es va comentar que algun dels personatges potser permetia una mica més de desenvolupament perquè el seu paper en la novel·la semblava oferir més possibilitats. També es va assenyalar la innegable importància dels personatges femenins que envolten el protagonista, ja que de fet són les accions de les dones de la novel·la el que fa que Pep vagi prenent decisions, o de vegades cregui que és ell qui les pren. Es va destacar el tipus d'estimació d'Emma, molt pacient i d'una constància a prova del pas dels anys. Encara sobre Pep es va dir que el seu caràcter farcit d'amargor ve condicionat sens dubte per la mort de Maria Teresa, la seva muller, i pel dramàtic camí a què s'aboca la seva filla gran. Tot i així, després de la venjança, Pep continua presoner d'un remordiment del qual no s'alliberarà mai.

Júlia Costa va anar explicant-nos moltes coses del procés de creació de la novel·la i ens va dir que l'obra té traços autobiogràfics a partir d'algunes anècdotes que ella ha viscut o ha conegut. En la utilització del llenguatge de l'obra va indicar la seva clara voluntat de convertir en actiu un tipus de llenguatge passiu que sovint no es fa servir per por que sembli massa literari, però que en una novel·la és lícit i necessari recuperar i tornar a difondre per tal d'enriquir la llengua de tots plegats. Va defensar el català genuí de Barcelona, el de tota la vida, i el va qualificar de tan ric com el rural. També va comentar que els estudis de Magisteri, en l'època que tracta l'obra i també posteriorment, han patit un cert complex d'inferioritat, com si els mestres no llicenciats fossin una mena de lumpen intel·lectual, un estigma que molts ensenyants arrossegaven molts anys, potser fins que no es treien un títol acadèmic superior.

Júlia Costa també va confessar sentir una certa atracció pels personatges grisos, els que en realitat componen la gran majoria de la societat, perquè les seves històries poden semblar quotidianes, però sovint amaguen autèntics drames vitals. La Júlia també ens va

fer saber, entre d'altres curiositats, que un dels personatges de la novel·la, la senyora Puigsallança, una dama benestant del Masnou per a la qual treballa la Nita Baltà, ja havia sortit en una altra novel·la seva, *Enmig d'orats i savis*.

Com d'habitud, el nostre agraïment més sincer als components del Grup de Lectura per la seva assistència i per les seves encertades contribucions al debat, i molt especialment a la Júlia Costa per les seves respostes i la seva amabilitat. Us esperem a la nostra pròxima cita:

A LA CARRETERA, de Jack Kerouac, Edicions 62 / Anagrama, 2009.

(Dilluns, **19 de juliol** de 2010, a les 7 de la tarda).